# Notulen van de ronde digitaal via Microsoft Teams op donderdag 10 juni 2021

**1. Kaderbrief 2021**

**Tijdstip**: 19.00-21.40 uur

**Aanwezig**

| | | |
|---|---|---|
| de voorzitter | M.H. Schipper | |
| de griffier | N.A.P.G. Bisschoff | |
| de leden | GOB: | I.A.M.H. Tillie |
| | CDA: | P.J. Brouwers |
| | Stadspartij: | N. Kaufmann |
| | DNA: | - |
| | GroenLinks: | M.J.M. de Loo |
| | PvdA: | P.H.J. Kubben |
| | D66: | R.J.A.G. Vernhout |
| | VVD: | G. Noteborn |
| | PVV: | D.D.W. Pfoster |
| | SPA: | J.J. Renet |
| | 50PLUS: | W. Schwillens |
| | Fractie Fredrix: | P. de Coninck |
| | Fractie Klein: | S.A.J. Klein |
| het college | wethouder J.G.L.M. Buhler | |
| ambtenaren | S. Blom, G. de Bruijn, | |
| notulen | M. Migo (Notuleerservice Nederland) | |

De voorzitter opent om 19.00 uur de vergadering. Er is vandaag slechts één agendapunt: de Kaderbrief 2021. De commissie wordt uitgenodigd vandaag opiniërend over de Kaderbrief te spreken en vervolgens de raad te adviseren.

*Eerste termijn*

De heer Tillie (GOB) geeft aan dat zijn fractie het belangrijk vindt de Toekomstvisie en de NOVI als kapstok aan te houden en dat het van belang is een betrouwbare overheid te zijn die zich houdt aan haar afspraken en beloftes met betrekking tot de investeringsplannen.

Inwoners moeten volgens hem weer vertrouwen krijgen in de gemeente en betrokken worden bij de ontwikkelingen in hun stad, wijk of dorpskern. Die betrokkenheid van de inwoners en het bieden van ondersteuning door de gemeente aan initiatieven van de inwoners is een goede cultuuromslag. Het GOB kan zich daarom vinden in de richting die met de Toekomstvisie gekozen is en nu in de Kadernota is voortgezet. De heer Tillie is blij dat het demissionair kabinet 1,3 miljard extra voor de jeugdzorg toegezegd heeft en dat dit voor Sittard-Geleen zo'n 7,6 miljoen extra geld voor jeugdzorg zal betekenen. Dit betekent dat de tekorten op de jeugdzorg nu niet meer uit de algemene middelen hoeven te worden aangevuld. Hij blijft van mening dat er een structurele oplossing moet komen voor de tekorten die veroorzaakt zijn door de decentralisatie. De motie 'Raden in verzet' is door veel gemeenteraden al ondersteund. Deze motie benadrukt dat de noodzaak voor extra gemeentelijke middelen erg hoog is. Elk

accent daarop zal de fractie van GOB steunen. Het GOB zal in de raadsvergadering een motie indienen waarin aangegeven wordt dat ook Sittard-Geleen de motie 'Raden in verzet' zal ondersteunen.
De heer Tillie bedankt de wethouder dat zij in haar memo aangeeft dat er door de extra jeugdzorggelden ruimte ontstaat in de algemene middelen om toch gehoor te geven aan de raadsmoties over het heroverwegen van de lastenverhoging voor de komende jaren en de gefaseerde afbouw van de hondenbelasting zodat een deel van deze algemene middelen incidenteel voor 2022 benut kan worden om de moties uit te voeren.
De heer Tillie rekent voor dat volgens de meerjarenbegroting de lokale lasten in 2022 met 2,5% omhoog zouden gaan. Daar komt nog een indexering van 2,5% bovenop. Zo zou de verhoging dus in totaal op 5% uitkomen. Dat vindt het GOB erg veel. Het GOB vindt dat een substantieel deel van de nieuwe financiële ruimte gebruikt moet worden om de lokale lasten per 1 januari 2022 niet te verhogen of anders zo weinig mogelijk, zeker omdat de andere ontwikkelingen uit de motie ook nog extra geld op kunnen leveren. Daarmee doelt de heer Tillie op de afschaffing van de opschalingskorting en de opbrengsten van de OZB als gevolg van areaaluitbreiding bij Chemelot. Hij vraagt aan de wethouder: kan de wethouder aangeven hoe het met deze twee ontwikkelingen staat?
Het GOB staat achter deze Kaderbrief en kijkt uit naar de voorstellen rondom de uitvoering van de moties waar de raad gezamenlijk een besluit over kan nemen.

De heer Brouwers (CDA) geeft aan dat de Kadernota eigenlijk een nieuwe wedstrijd is tussen overheid en samenleving, waarbij er in tegenstelling tot een EK-wedstrijd wél twee winnaars zijn: de inwoners en de gemeentelijke overheid. De Toekomstvisie 2030 vormt namelijk het uitgangspunt van het samenspel tussen de inwoners en de gemeente in deze Kaderbrief. Daarnaast heeft het plan van aanpak voor NOVI Zuid-Limburg een nadrukkelijke rol in deze Kaderbrief. De CDA-fractie hecht er enorme waarde aan dat op basis van gelijkwaardigheid tussen inwoners en de gemeente met elkaar wordt samengewerkt in een uitvoeringstraject. Met respect voor elkaars rollen en bevoegdheden.
De CDA-fractie heeft vervolgens een aantal opmerkingen en vragen bij de Kaderbrief.

- Kan de wethouder aangeven of er volgend jaar in de begroting ook ruimte gecreëerd kan worden voor een nog concretere burgerbegroting als onderdeel van de gemeentelijke begroting?
- In het land zijn er al diverse voorbeelden van dit soort burgerbegrotingen. Kan de wethouder de voor- en nadelen hiervan in kaart laten brengen?
- De heer Brouwers benoemt dat het college 40.000 euro subsidie beschikbaar heeft gesteld voor jongeren. Hiermee mogen zij zelf activiteiten gaan organiseren met als doel om hun vanwege corona toegenomen gevoelens van isolatie en verveling tegen te gaan. Hij doet een oproep aan alle jeugd van Sittard-Geleen: aanmelden kan nog tot 1 december via mailadres jongeren@sittard-geleen.nl.
- De groep ouderen in Sittard-Geleen is de afgelopen jaren als gevolg van de vergrijzing steeds groter geworden. Hoge kwaliteit woongenot voor ouderen in Sittard-Geleen moet wat het CDA betreft meegenomen worden bij de uitwerking van deze Kaderbrief en de nabijheid van voorzieningen en zorg waarbij nieuwe initiatieven op woongebied worden gepromoot.
- Het college moet oog houden voor hen die het door de coronapandemie enorm lastig hebben op dit moment en ondernemers blijven steunen waar mogelijk.
- De CDA-fractie wil nog eens extra benadrukken dat de mooie kernen in de gemeente niet vergeten mogen worden. In het voortraject van de Toekomstvisie heeft de CDA-fractie er al meerdere malen op gehamerd, omdat ook deze dorpen van grote meerwaarde zijn voor de gemeente. Is de wethouder het met de CDA-fractie eens dat de kernen van de gemeente ook voldoende aandacht verdienen binnen deze Kaderbrief?
- De CDA-fractie is verheugd over het voorstel van het college om een deel van de extra middelen in te zetten voor lastenverlichting, hetgeen te lezen is in de memo aan de raad waar de heer Tillie al naar verwees. De heer Brouwers hoopt dat het kabinet zal besluiten deze middelen structureel in te zetten. De CDA-fractie is echter benieuwd of de structurele middelen ook daadwerkelijk benut kunnen worden voor lastenverlichting. Gaat dat niet ten koste van de beschikbaarheid van jeugdzorg of de kwaliteit ervan?
- In de memo wordt gesproken over het samen met de raad maken van keuzes. De heer Brouwers is benieuwd wat hij zich daarbij moet voorstellen en vraagt de wethouder hier iets over te vertellen. Hoe wordt de raad voorafgaande hieraan in positie gebracht bij die verschillende scenario's die worden uitgewerkt?

De heer Brouwers sluit af met twee vragen inzake de financiële paragraaf:
- Wat zijn de consequenties voor Sittard-Geleen van het feit dat er op dit moment nog geen provinciaal bestuur is?
- Volgens het BBV-voorschrift moet de gemeente laten zien wat de financiële doorrekeningen zijn voor drie jaar na het begrotingsjaar. Waarom is bij deze Kaderbrief nog niet het jaar 2025 meegenomen?

De heer M.J.M. de Loo (GroenLinks) geeft aan dat de GroenLinks-fractie al lange tijd heeft uitgezien naar de Kadernota en dat de verwachtingen hooggespannen waren. Bij de eerste beoordeling sprongen twee zaken in het oog: op inhoud was er wat GroenLinks betreft weinig nieuws onder de zon. En qua financiën was er een duidelijk gemis om tot verlaging van de belastingdruk te komen. Vorige week heeft de heer De Loo een verwijzing gemaakt naar de aangekondigde rijkssteun van 1,3 miljard euro voor de jeugdzorg. Uit de memo van gisteravond is duidelijk geworden dat het college daar ook kansen ziet. De becijferde 7,6 miljoen die Sittard-Geleen tegemoet kan zien, biedt ruimte om invulling te geven aan de moties uit november. Het college houdt volgens de heer De Loo wel nog wat slagen om de arm vanwege de diverse onzekerheden, maar de intentie is er om de OZB te verlagen en de hondenbelasting af te bouwen. De heer De Loo wil weten:
- Kan de wethouder aangeven in welke mate zij het netto voordeel van deze rijkssteun voor dit doel wil inzetten?
- Heeft het college nog andere doelen voor ogen?
- De heer De Loo geeft de volgende suggestie mee: op de voormalige ESCF-locatie ligt nog altijd een bezuinigingsopgave van 1,2 miljoen euro. Om discussie over de herontwikkeling van het terrein op een goed spoor te krijgen en om een gelijk speelveld te creëren is het wenselijk zijn als het zwaard van Damocles van tafel gaat. Hoe denkt de wethouder daarover?

De raad is intensief betrokken bij de totstandkoming van de pijlers die de Kadernota steunen, de Toekomstvisie 2030, NOVI en het BAK. Aan de hand van vijf ontwikkelpaden wordt nu uitvoering gegeven aan de opgaven en speerpunten met een directe relatie naar de global goals. Voor GroenLinks wordt hier een droom werkelijkheid. Als daarnaast duurzaamheid en inclusie expliciet worden benoemd dan gloort er wat de heer De Loo betreft een mooie toekomst met gelijke kansen voor iedereen, een toekomst gebaseerd op vertrouwen. En een toekomst met een elkaar versterkende en verbindende samenleving. GroenLinks ziet uit naar de concrete uitwerking ervan in de programmabegroting.

De heer Pfoster (PVV) wijst erop dat de PVV aan het begin van deze raadsperiode een motie heeft ingediend over de burgertop. De bedoeling hiervan was om met de samenleving de dialoog aan te gaan en in het kader van burgerparticipatie te betrekken bij programma's, projecten en plannen. Als de heer Pfoster naar de Kaderbrief kijkt dan zou een burgertop een aanvulling hierop kunnen zijn in de verdere uitvoering van de Toekomstvisie. Hoe kijkt het college hier tegenaan? Destijds werd er een negatief stemadvies gegeven vanuit het college.

De PVV stipt verder een aantal thema's aan:
- Positieve gezondheidsbeleving. De PVV ziet graag meer aandacht voor laaggeletterdheid en digibeten en denkt daarbij onder meer aan een intensieve samenwerking tussen bibliotheek, onderwijs, kredietbanken en zorgorganisaties. De PVV mist ook het thema eenzaamheid. Daar wil de PVV graag nogmaals aandacht voor vragen. Met name de eenzaamheid onder ouderen en mensen met een beperking is nog steeds een nationaal probleem en speelt volgens de PVV vast en zeker ook in Sittard-Geleen.
- Innovatie en veilige bedrijvigheid. Er is veel aandacht voor het thema circulaire economie. De PVV mist echter de transformatie hiervan naar een zogenaamde blue economy. De blauwe economie staat volgens de PVV voor oplossingen voor grote maatschappelijke opgaven die tegelijkertijd goed voor mens, samenleving, milieu en portemonnee zijn. Waar de circulaire economie zich vooral richt op individuele sectoren en bedrijven wordt in de blauwe economie ook nog een stap verdergezet, naar de circulariteit van de hele regio. De PVV verneemt graag van de wethouder of zij bekend is met de blue economy en of dat eventueel een aanvulling kan zijn op de Kaderbrief. Daarnaast mist de PVV ook iets over het aanbestedingsbeleid. Dat mag wat de PVV betreft veel meer een lokaal

karakter krijgen waarbij ook lokale mkb-bedrijven de kans krijgen om aan te besteden en projecten binnen te slepen.
- Veilige woon- en werkomgeving. De effecten van ondermijning op de veiligheid en leefbaarheid mogen niet onderschat worden en moeten wat de PVV betreft fors worden ingeperkt. Daarnaast is toegezegd om een themasessie rondom ondermijning te organiseren dit jaar. Wanneer gaat deze themasessie plaatsvinden? Ook heeft de PVV vorig jaar gehoord dat de verhuur van de loods nabij de Al-Houda-moskee is ingetrokken. De PVV wil weten welke signalen er uit de wijk komen met betrekking tot de activiteiten die er nog plaatsvinden.
- De PVV wil ook aandacht vragen voor dieren. Dieren komen bijna niet voor in de Toekomstvisie. Ook zij zijn een onderdeel van de toekomst. Dierenmishandeling, verwaarlozing, maar ook algehele plekken voor dieren waar zij zich kunnen ontwikkelen, waar dieren netjes opgevangen worden in de agrarische sector maar ook in de stadswijken.
- Daarnaast wijst de heer Pfoster erop dat de PVV heeft gezien dat het woordje ‘circulariteit’ bijna in elke paragraaf terugkomt. Het moet volgens hem geen doel op zich zijn, maar een middel om het gewenste resultaat te behalen.
- De moties over de lokale lasten. De PVV wil weten of deze niet alleen een incidenteel karakter krijgen, maar ook een structureel karakter. Als de PVV kijkt naar de moties die vorig jaar zijn opgesteld bij de begroting dan wordt er ook gesproken over de komende jaren. De PVV leest in de brief dar er alleen gesproken wordt over het jaar 2022, terwijl het de bedoeling is om de lasten van de burger voor de komende jaren te verlichten. De PVV wil van de wethouder weten hoe zij dat ziet in het licht van de forse opgaven waarvoor Sittard-Geleen staat, om al die plannen die in de Kaderbrief staan te realiseren. De PVV wil weten of dat niet op gespannen voet staat.

Mevrouw Kaufmann (Stadspartij) geeft aan dat de Stadspartij tevreden is over hoe de Toekomstvisie is opgenomen in de Kadernota, vooral omdat de Toekomstvisie de inwoners een duidelijke stem geeft. De vragen van de Stadspartij zijn in de opiniërende ronde beantwoord.
Ook is de Stadspartij blij met de memo aan de raad waarin gesproken wordt over de ruimte die ontstaat door de extra gelden vanuit het Rijk voor de jeugdzorg, waardoor waarschijnlijk de moties over de verlaging van de OZB en de geleidelijke afschaffing van de hondenbelasting uitgevoerd kunnen worden. De Stadspartij begrijpt dat dit voor 2022 geldt en nog niet structureel is. De Stadspartij hoopt dat het in de toekomst structureel uitgevoerd kan worden, bijvoorbeeld door daarvoor de stijgende OZB-inkomsten in de toekomst door de areaaluitbreiding bij bijvoorbeeld Chemelot, VDL Nedcar en andere bedrijven te gebruiken. Het zou wat de Stadspartij betreft heel mooi zijn als daarmee de verlaging van de OZB en de afschaffing van de hondenbelasting structureel kan worden ingezet.

De heer Vernhout (D66) complimenteert het college met het mooie overzicht van alles wat uit de Toekomstvisie en het Bestuurlijk Akkoord met de Provincie is opgenomen. Hij vindt het jammer dat dit nu zonder goede financiële vertaling als kader voor de begroting wordt opgenomen. Aangegeven wordt dat de belastingen fors verhoogd worden terwijl echte keuzes uitblijven. Het college schrijft in eerste instantie dat ze de moties inzake de verlaging van de lokale belastingen niet kunnen uitvoeren vanwege het gebrek aan middelen. Dat is volgens D66 onzin. Er wordt niet gekozen en alles is prioriteit. In het verleden werd dit gedaan zonder dekking en werd de gemeente terechtgewezen door de Provincie. Nu wordt de rekening bij de inwoners neergelegd.
D66 is erg blij dat er mogelijk toch extra middelen komen vanuit het Rijk voor de kosten van de jeugdzorg. Mogelijk kan dat gebruikt worden om de lastenverhoging voor de inwoners te beperken. Dat ontslaat de gemeente er niet van om keuzes te maken. Dat ontbreekt volgens D66 in deze Kaderbrief. D66 roept het college op om per onderwerp in deze Kadernota een financiële uitwerking te maken. Die uitwerkingen kunnen gebruikt worden om keuzes te maken die passen binnen het financieel kader waarin rekening wordt gehouden met de verlaging van de lokale lasten. Voor D66 moet dit structureel zijn.

De heer Kubben (PvdA) geeft aan dat de PvdA in de eerste Ronde van de Kaderbrief twijfelde of het nu een technische of een politieke vraag is: wat is er anders in deze Kaderbrief dan al in de Toekomstvisie, de NOVI of de begroting van vorig jaar hebben kon worden gelezen?
De heer Kubben wil van de wethouder weten: is dit nu hoe we in de nieuwe bestuurscultuur die we ook in Sittard-Geleen nastreven met elkaar omgaan? De boodschap in deze Kaderbrief is volgens de heer Kubben dat we allerlei documenten copy-pasten en wat vorig jaar in de begroting is vastgelegd nu wordt

doorgezet. Met de boodschap: dat verzoek over de verlaging van de lokale lasten kunnen we niet honoreren. Recent is daar nu nieuwe informatie over. De heer Kubben vraagt de wethouder: wat staat er in deze Kaderbrief aan richtinggevende elementen voor het uitwerken van de begroting anders dan al in de vier documenten benoemd zijn?

Daarnaast heeft de heer Kubben nog een aantal opmerkingen:

- De PvdA wil graag een aantal amendementen indienen om de tekst aan te scherpen. In een Kaderbrief moet ook de financiële richting worden aangegeven over de uitwerking van de begroting. De PvdA wil dat de werkplaatsen, een pilot met een lokale digitale munt en de gezonde basisschool uitrollen over de hele gemeente Sittard-Geleen concreter uitgewerkt worden.
- De PVV heeft onder andere aandacht gevraagd voor meer aandacht voor laaggeletterdheid en eenzaamheid. De PvdA is benieuwd naar de plannen en de manier waarop de PVV dat concreet wil laten landen in een Kaderbrief. De heer Kubben vermoedt dat de tekst daarvoor geamendeerd zal moeten worden.
- Het CDA sprak over een burgerbegroting. De PvdA vindt het prima dat het college daarover na gaat denken, maar vindt dat uiteindelijk de gemeenteraad als budgethouder daarover gaat.
- Feitelijk staat volgens de heer Kubben in de Kaderbrief: in deze collegeperiode maken we een heel klein beetje ruimte vrij voor de toekomstambassadeurs. Een volgend college moet dan eigenlijk maar meer met de burger aan de slag. De heer Kubben hoort hier in de tweede termijn graag een reactie op van de coalitiepartijen. De PvdA vindt dat daar een grotere stap gezet moet worden.

De heer Noteborn (VVD) wil graag namens de VVD-fractie aangeven het te waarderen dat op meerdere momenten inbreng geleverd kon worden en de gelegenheid is gegeven om technische vragen te stellen over de Kaderbrief. Hij is blij met de nieuwe procedure en hoopt dat die ook in de toekomst van toepassing zal zijn. Inhoudelijk is er in de Kaderbrief volgens de heer Noteborn niets nieuws onder de zon. Over de Toekomstvisie 2030 en de ontwikkelingspaden is namelijk al uitgebreid gesproken. De VVD heeft hiermee ingestemd en vindt het goed dat deze het fundament lijken te vormen voor deze Kaderbrief. De VVD vindt ook dat er geïnvesteerd moet worden in deze ontwikkelingspaden, zolang er ook echt ruimte voor is. Op dit moment is de belastingdruk volgens de VVD echter onevenredig hoog in vergelijking met andere gemeenten. De VVD wil daarom dat er eerst concrete stappen worden gezet om de lokale lasten te verlagen, op z'n minst naar een gemiddeld niveau, voordat er nog meer gemeenschapsgeld besteed wordt aan de voorgenomen investeringen. De VVD betreurt het dat in de Kadernota geen voornemens staan die de lokale lasten verlichten, ook niet voor de lange termijn. Tegelijk wordt er wel over investeringsruimte gesproken. De VVD wil dat eerst de lokale lasten worden verlaagd en daarna wordt gekeken naar de hoeveelheid investeringsruimte die vervolgens nog overblijft.
De VVD steunt de oproep van D66 en de PvdA om meer duidelijkheid en richting te geven over de financiële kaders, de financiële richting en de financiële cijfers. De VVD hoopt dat het college dan keuzes kan maken of de raad daartoe kan aanzetten met de inzichten die de raad daaruit verkrijgt.
Concluderend vindt de VVD het jammer dat er geen nieuw financieel perspectief wordt geboden, de belastingdruk niet lijkt te worden aangepakt en dat er geen keuzes worden gemaakt. Dat stelt de VVD ontzettend teleur.

De heer Schwillens (50PLUS) merkt op dat in eerste instantie subtiel is aangegeven dat het niet mogelijk was de moties van vorig jaar uit te voeren. Nog geen week later wordt aangegeven, te laat voor deze vergadering volgens de heer Schwillens, dat er mogelijkheden ontstaan om dat wel te doen. Het college moet zich volgens 50PLUS goed beraden op wat nu verder te doen met de begroting 2022. 50PLUS ondersteunt de opmerkingen van GroenLinks, de PvdA en de VVD.
De heer Schwillens merkt op dat vorige week terecht veel aandacht is gevraagd voor de jeugd. Hij vraagt nu aandacht voor het grote aantal senioren, met name wat betreft de samenwerking tussen het college en de woningbouwverenigingen om meer betaalbare woningen voor senioren te realiseren. Misschien is dat ook een oplossing om de doorstroming wat te bevorderen.
Eenzaamheid doorbereken is wat betreft 50PLUS echt een groot dilemma waar de samenleving voor staat. Hij hoopt dan ook dat er iets gedaan kan worden aan de hondenbelasting. 50PLUS zal in elk geval elk initiatief daartoe steunen. Landelijk speelt het ook. Hij wijst de wethouder erop dat dit een verantwoordelijkheid is van de gemeenteraad. Vorig jaar heeft de gemeenteraad besloten de hondenbelasting gedeeltelijk af te bouwen.

De heer Renet (SPA) geeft aan dat de inhoud van deze Kaderbrief de fractie van SPA heeft verbaasd. De raadsleden zijn immers gekozen door de inwoners van Sittard-Geleen om primair hun belangen te behartigen. Deze Kadernota gaat over de NOVI en de Toekomstvisie die grotendeels gebaseerd is op Chemelot. Over beide hebben we volgens SPA niets te zeggen. SPA zou willen dat de Kaderbrief zou gaan over zaken waar de gemeenteraad wel iets over te zeggen heeft. Op pagina 16 staat een opsomming van zaken die Chemelot aangaan. En er staan meerdere nationale punten in.
De heer Renet somt een aantal punten op waar zijn partij voor danwel tegen is:

- De OZB-verhoging en andere lastenverhogingen ziet de fractie van SPA niet zitten. De belastingdruk is volgens de heer Renet nu al te hoog. SPA wil de OZB-verhoging niet door laten gaan, geld reserveren voor rioolzaken, de afvalstoffenheffing niet omhoog laten gaan door bijvoorbeeld de indexatie eens niet toe te passen. Daardoor kom je op termijn volgens de heer Renet op een fatsoenlijk niveau uit.
- Het mantelzorgcompliment moet flink verhoogd worden. SPA wil dat de ‘kleine-uurtjesmotie’ bij de begroting van 2019 alsnog wordt uitgevoerd.
- SPA wil meer voorzieningen in kernen en wijken. Niet de definitie van het accommodatiebeleid hoort centraal te staan, maar de invulling in de praktijk. Een kern is niet het centrum van een cirkel, maar een gebied waar mensen samen leven.
- Er moet meer toerisme-ontwikkeling plaatsvinden dan alleen in Sittard-Centrum. De fractie van SPA ziet grote kansen inzake de werkzaamheden bij de Grensmaas. SPA denkt aan een natuurgebied met extensief toerisme: een wandelgebied en natuurontwikkeling. Een jachthaven daar is niet aan de orde. Er ligt nu een kans om een inhaalslag te maken qua ecologie. De Lexhy moet wat SPA betreft een groen gebied blijven en de partij wil in plaats van bedrijvenuitbreiding op termijn juist teruggave aan de natuur.
- De armoede moet worden teruggedrongen. Verduurzaming dient te worden aangepakt door het bevorderen van no-regret-maatregelen, te beginnen met isolatie. De BES heeft een capaciteitstekort en kan niet de warmte leveren die nodig is op het moment dat er veel vraag is. Dat de restwarmte van Chemelot gebruikt kan worden zou fijn zijn, maar dat is iets wat provinciaal moet worden aangepakt. HGM-Zuid is in elk geval geen back-up voor de BES gedurende de komende pakweg vier jaar. Daar hoort wat de heer Renet betreft het beleid rekening mee te houden, ook op basis van duurzaamheid. SPA heeft de begroting afgekeurd. Deze Kadernota gaat gewoon door met de begroting. Dus is het wat betreft de heer Renet duidelijk hoe zijn partij erin staat.
- SPA vindt het belangrijk dat de inwoners zich gehoord en serieus genomen voelen. De heer Renet merkt op dat er het afgelopen jaar wel bewonersbijeenkomsten zijn georganiseerd, maar dat hun mening er niet toe doet. Ook vindt SPA het niet goed dat het volgende college niet veel meer kan doen dan uitvoeren wat het huidige college heeft bedacht. Een nieuw college dient gewoon ruimte voor nieuw beleid te krijgen.

De heer De Coninck (Fractie Fredrix) vindt net als enkele vorige sprekers dat de Kaderbrief redelijk abstract van karakter is en nog veel invulling behoeft.
Hij wil graag terugkomen op zijn punt van vorige week, dat het college niet wenste over te gaan tot stemming over twee moties. Hij vindt dit staatsrechtelijk een vreemde opstelling, omdat de raad haar eigen ruimte bepaalt. Hij vindt het niet goed dat geen alternatieven zijn aangedragen voor de uitgaven. Nu kon er geen afgewogen oordeel gevormd worden. Er is alleen naar de uitgaven gekeken en niet naar het grote plaatje. Dat is volgens de heer De Coninck des te ernstiger omdat het hier gaat om lokale belastingen die al erg hoog zijn vergeleken met andere gemeenten. Hij hoopt dat er nu, na de memo, inderdaad meer ruimte komt en dat de raad alternatieven voorgelegd krijgt.
De Fractie Fredrix staat sympathiek tegenover een burgerbegroting. Dat geldt ook voor het mantelzorgcompliment.

*(Wethouder Buhler vraagt een korte schorsing aan. De vergadering wordt voor tien minuten geschorst.)*

Wethouder Buhler geeft aan blij te zijn met de betrokkenheid en de deskundigheid van de raad. Ze constateert dat er tevredenheid is over de memo van het college over het besluit de rijksmiddelen deels te gebruiken voor het uitvoeren van de twee moties. Omdat er meerdere knelpunten te verwachten zijn, vindt ze het belangrijk dat er een goede afweging gemaakt gaat worden. De raad zal hierbij meegenomen

worden. Ze geeft aan hierover samen met de raad in gesprek te gaan. Dat zal onder andere plaatsvinden tijdens de sessie in september.

De wethouder geeft aan dat uit de meicirculaire blijkt dat de accressen, (trap op trap af) na 2022 gaan dalen. Dat leidt tot een lagere algemene uitkering. Over de opschalingskorting zal het nieuwe kabinet een beslissing moeten nemen. Het college houdt de vinger aan de pols. Als duidelijk wordt welk effect de meicirculaire heeft zal de raad daarover geïnformeerd worden. Waarschijnlijk ontvangt de raad nog voor de Kadernota hierover een schriftelijk document.

Per fractie beantwoordt de wethouder de gestelde vragen.

- De wethouder vindt de burgerbegroting een mooi initiatief, maar geeft ook aan dat het geld maar één keer kan worden uitgegeven. Ze wil de raad uitdagen hier zelf mee aan de slag te gaan. Wel wordt al een kleine start gemaakt met de inwoners en de burgerinitiatieven, als mooie eerste stap en opmaat naar een volgende uitwerking.
- In antwoord op de vraag van het CDA over de kleine kernen geeft de wethouder aan daar ook nog wat meer aandacht voor te willen hebben. Ze is het op dit punt eens met het CDA, maar benadrukt dat er ook al veel vanuit de lopende begroting en het huidige investeringsprogramma van 75 miljoen naar de kleine kernen gaat.
- Op de vraag of de 7,6 miljoen voor de jeugdzorg niet ten koste gaat van andere zaken antwoordt ze dat dat precies de reden is om een integrale afweging te gaan maken.
- De wethouder wijst erop dat de gemeente Sittard-Geleen natuurlijk niet de enige gemeente is die er iets van merkt dat er geen provinciebestuur is. Er zijn wel gewoon afspraken gemaakt met de Provincie die wel gewoon uitgevoerd moeten worden.
- In antwoord op de vraag hoe de raad in positie wordt gebracht voor de begroting geeft de wethouder aan dat er begin september een themasessie georganiseerd zal worden met de raad waar een aantal scenario's zal worden toegelicht.
- Daarnaast had het CDA nog een inhoudelijke vraag over de BBV-voorschriften. De BBV gaat niet over de Kaderbrief, de BBV kent de Kaderbrief niet, kent wel de jaarrekening en de begroting. In de begroting zal het jaar 2025 uiteraard wel worden meegenomen.
- Het GOB vroeg of de afschaffing van de opschalingskorting en de opbrengsten van de OZB als gevolg van de areaaluitbreiding bij Chemelot ook nog geld kan opleveren. Over de opschalingskorting is nog veel onduidelijkheid. Daar moet het nieuwe kabinet over besluiten. Tevens geeft de wethouder aan dat op de areaaluitbreiding nog geen zicht is. Vooralsnog zijn de investeringen bij Chemelot nog niet echt van de grond gekomen. Daar kan dus nog niet op begroot gaan worden.
- Het GOB kondigde aan een motie te zullen indienen, 'Raden in verzet'. De wethouder geeft aan dat deze motie op 16 juni ook geagendeerd is bij VNG. VNG adviseert de motie positief. Het college moet de motie nog bespreken, maar de wethouder geeft aan dat doorgaans moties van de VNG ondersteund worden. En daarmee kan de motie, wat wethouder Buhler betreft, als overbodig worden beschouwd.
- GroenLinks vroeg of de gemeente de taakstelling rond ESCF van 1,2 miljoen euro zou kunnen dekken uit de extra rijksgelden. De wethouder geeft aan dat alle extra rijksgelden meegenomen zullen worden in de integrale afweging in september.
- In antwoord op de vraag van de PVV over kansen voor de burgertop antwoordt de wethouder dat het college het met de PVV eens is dat het belangrijk is burgers zo veel mogelijk te betrekken. Met de nieuwe werkwijze in de Toekomstvisie wordt hiernaar gestreefd. Door gestructureerd aan de slag te gaan met deze werkwijze verwacht het college meer effect te bereiken dan met een eventuele eenmalige burgertop.
- Over de blue economy: met betrekking tot de activiteiten rondom circulariteit heeft het college gezegd die zo veel mogelijk naar de inwoners te willen brengen, zodat ook de lokale economie daarvan kan profiteren.
- In antwoord op de vraag over de themasessie over ondermijning: de burgemeester heeft daar vorig jaar bij de begroting een toezegging over gedaan. Destijds is gesproken over een bijeenkomst in het tweede kwartaal van 2021, mits dit in een fysieke setting zou kunnen plaatsvinden, vanwege de vertrouwelijkheid. Verwacht wordt dat dit alsnog na de zomer kan plaatsvinden, uiterlijk in het vierde kwartaal van dit jaar.

- Over de situatie rond de moskee: er zijn geen recente overlastmeldingen bekend vanuit de wijk hierover. Over de ruimtelijke situatie worden nog gesprekken gevoerd tussen de gemeente en de moskee.
- Ten aanzien van een vraag over de PVV over de lastenverlichtingen geeft de wethouder aan dat de vraag stellen de vraag beantwoorden is. Om een goede, gewogen afweging te kunnen maken is een juiste becijfering nodig. Wethouder Buhler geeft aan dat hiermee de komende tijd aan de slag zal worden gegaan.
- D66 wil graag per onderwerp in deze Kadernota een financiële uitwerking om keuzes te kunnen maken. Dat zal niet gaan gebeuren in de Kadernota, omdat daarin op dit moment nog te veel onzekerheden zitten. Maar het zal komende tijd alsnog in beeld worden gebracht, waardoor de raad in september goed in positie komt.
- De PvdA vroeg wat er in de Kaderbrief nu anders is dan in de stukken die zij tot nu toe heeft gekregen. De wethouder legt uit dat de Kaderbrief gaat over de rol van de gemeente. Het college geeft ook aan dat het belangrijk is om met een bestendige gedragslijn te komen met betrekking tot de werkwijze en de financiën. De financiën moeten, in opdracht van de raad, op orde. Het college neemt die opdracht serieus. De PvdA kondigde enkele amendementen aan. Die wacht het college graag af.
- De PvdA vroeg tevens: is dit de nieuwe bestuurscultuur? De wethouder geeft aan dat het college door enthousiast aan de slag te gaan met de Toekomstvisie, de raad veel eerder in positie te brengen en met elkaar tijdig de Kadernota te bespreken en voorafgaand aan de begroting een themasessie met de raad te bespreken waarbij scenario's worden uitgewerkt, wilde laten zien dat dat anders is dan anders en zo een mooie stap wilde zetten met betrekking tot de bestuurscultuur.

De heer Kubben (PvdA) heeft een verduidelijkende vraag voor de wethouder. Hij benadrukt dat hij in zijn betoog geenszins gesproken heeft over het in de prullenbak gooien van de financiële prudentie. Hij wil graag weten wat er aan nieuwe informatie in deze Kaderbrief zit, buiten de boodschap op pagina 26 waar staat dat de moties om de lokale lasten te verlagen niet kunnen worden uitgevoerd.
De heer Kubben heeft nog een tweede vraag, over de verhoging van de lasten: is de wethouder het met hem eens dat die tekst op basis van de laatste informatie zou moeten worden aangepast? Hij vraagt hier een toezegging van de wethouder.

De heer Brouwers (CDA) heeft ook nog een vraag aan de wethouder naar aanleiding van de beantwoording in de eerste termijn. De heer Brouwers constateert ook dat veel fracties positief zijn over de burgerbegroting. Hij wil van de wethouder weten of de burgerbegroting alvast een goede plaats kan krijgen in de begroting 2022. Hij vraagt hier een toezegging van de wethouder.

Ook de heer Pfoster (PVV) heeft nog een verduidelijkende vraag. Hij geeft aan dat hij de wethouder nog niet heeft gehoord over een aantal thema's dat de PVV heeft ingebracht en of die in de Kaderbrief terecht zouden kunnen komen. Hij noemt hierbij laaggeletterdheid, eenzaamheid en dierenwelzijn.

De heer Renet (SPA) vraagt de wethouder of zij het met SPA eens is dat het extra geld dat nu binnenkomt deels beschikbaar moet zijn voor het creëren van meer ruimte voor het volgende college. Tevens zou hij graag ten aanzien van de burgerbegroting een overzicht ontvangen in welk stadsdeel of -wijk het geld nu besteed wordt. En ten derde wil hij graag weten of het college bereid is mee te werken aan het uitgraven van de Grensmaas.

De heer Schwillens (50PLUS) heeft nog een vraag over de hondenbelasting. Hij vraagt de wethouder of zij ermee bekend is dat het hondenbezit in de gemeente met enkele procenten is toegenomen. Indien dat het geval is, vraagt hij de wethouder of de meeropbrengsten mogelijk gebruikt kunnen worden om de afbouw deels te financieren. Ook vraagt de heer Schwillens of de wethouder bekend is met een petitie die is aangeboden aan minister Ollongren om de hondenbelasting gefaseerd af te bouwen.

Wethouder Buhler geeft aan richting de PvdA dat in de Kadernota ons aandeel in de Toekomstvisie is vertaald naar de financiële kaders. Dat is volgens de wethouder wezenlijk anders dan tot nu toe is gedaan. De ontwikkelpaden en de Toekomstvisie worden steeds concreter vormgegeven.
In antwoord op de vraag over de tekst op pagina 26 geeft de wethouder aan dat nog een connectie gemaakt zal worden naar de memo die naderhand is gekomen.

Richting het CDA, in antwoord op het verzoek om de burgerbegroting te concretiseren, geeft de wethouder aan dat al is aangegeven dat er een eerste aanzet komt richting het beslispunt in het raadsvoorstel. Ze voegt hieraan toe dat een burgerbegroting meer onderzoek vergt dan dat tot nu toe is gedaan. De wethouder zegt in gesprek te willen gaan om te kijken: wat hebben we nu nodig om een goede burgerbegroting in te kunnen vullen? Met als doel daardoor een beeld te krijgen wat precies bedoeld wordt met een burgerbegroting en welke stappen nog moeten worden gezet naar de toekomst.

Ten aanzien van de drie thema's die de PVV noemde: laaggeletterdheid, eenzaamheid en dierenwelzijn antwoordt de wethouder: er lopen op dit moment veel projecten rond laaggeletterdheid en eenzaamheid. Dat is lopend beleid en hoeft niet opnieuw genoemd te worden in de Kadernota. Over dierenwelzijn geeft de wethouder aan dat dit een wettelijke taak is die op dit moment uitgevoerd wordt.

De wethouder geeft richting de heer Schwillens aan op dit moment geen cijfers te hebben over het aantal hondenbezitters in de gemeente. Wel vermoedt zij dat het aantal honden is gestegen, op basis van eigen waarnemingen. Ze geeft aan dit punt mee te nemen bij de voorstellen waarmee het college in september naar de raad zal komen.

In antwoord op de drie vragen van de heer Renet geeft de wethouder aan:
- Het college geeft gehoor aan zijn oproep dat de extra inkomsten ook moeten zorgen voor meer ruimte voor het volgende college.
- Ten aanzien van het verzoek om een begroting per stadsdeel te maken ten behoeve van de burgerbegroting geeft de wethouder aan dat die daarin kan worden meegenomen.
- Het debat over de Grensmaas is wat betreft de wethouder een nieuw debat. Dat hoort volgens haar niet thuis bij de Kadernota.

De heer Renet vraagt wel de ruimte om dat debat over de Grensmaas te gaan voeren. Als hiermee aan de slag gegaan wordt, zullen hier immers ook middelen mee gemoeid zijn en zal er beleid gemaakt moeten worden. Hij waarschuwt dat er veel tijd verloren gaat als dit vooruitgeschoven blijft worden en roept op de discussie hierover te voeren.

De wethouder geeft aan dat de raad over haar eigen agenda gaat en beschouwt dit als een oproep aan de raad zelf.

*Tweede termijn*

De heer Tillie (GOB) stelt dat er nieuwe ontwikkelingen zijn waar de bewoners al nauw bij betrokken zijn. De Toekomstvisie geeft wat hem betreft richting waar de komende jaren prioriteiten moeten komen. Een burgerbegroting zou daar een uitvloeisel van kunnen zijn, maar het kunnen ook andere initiatieven zijn. De heer Tillie merkt op dat de ene fractie van mening is dat alles al dichtgetimmerd is en er geen ruimte is om nieuw beleid te maken en dat de andere fractie aangeeft dat er geen keuzes gemaakt worden. Ten derde wijst hij erop dat raadsleden zich moeten realiseren dat zij hun achterban vertegenwoordigen, met wie zij vaak in gesprek zijn, zodat hun mening via de raadsleden in de raad gehoord wordt. En ten slotte geeft de heer Tillie aan blij te zijn met de mogelijkheid in september te kijken naar de mogelijkheden over de lokale lasten. Hij roept op daarnaast te kijken naar de gehele financiële ruimte en daarover als gehele raad de discussie te voeren, zodat dat alsnog in de begroting kan komen.

De heer Brouwers (CDA) hoorde van D66 dat er weinig keuzes worden gemaakt. Hijzelf is echter van mening dat er juist, door het opstellen van de Toekomstvisie en de ontwikkelpaden die daaruit voortvloeien, heel duidelijke keuzes zijn gemaakt. Hij vraagt D66 waar zij dan nog meer keuzes over zouden willen maken.
Tevens is hij verbaasd over de opmerking van de heer Renet die stelde dat het huidige beleid de armoede in stand houdt. Hij vraagt de heer Renet een aantal concrete voorbeelden te geven waar de gemeente de mensen tekortdoet op het gebied van armoedebeleid, temeer omdat de wethouder in De Limburger de oproep deed aan de inwoners om met ideeën te komen.

Ten derde wil de heer Brouwers van de heer Pfoster weten wat de PVV ten aanzien van plekken waar dieren zich kunnen ontwikkelen zelf in gedachten heeft.

In antwoord op de vraag van de heer Brouwers antwoordt de heer Vernhout (D66) dat eigenlijk alles gekozen wordt wat in dit document staat. Het is niet financieel onderbouwd. Wat hem betreft zijn er geen duidelijke keuzes gemaakt. Hij vindt het goed dat alles wat in de Toekomstvisie staat wordt uitgevoerd, maar wil weten in welk tempo dat gaat gebeuren. Er is geen sprake van prioritering en het wordt niet financieel vertaald. De wethouder geeft volgens de heer Vernhout eveneens aan dat dit pas later zal gebeuren. Dus de keuzes liggen nog niet voor.

De heer Renet (SPA) geeft aan verbaasd te zijn over de verbazing van de heer Brouwers. De reden voor SPA om het armoedebeleid af te keuren was dat daarin stond dat het beleid er niet op gericht was armoede te verminderen, maar het in stand te houden.

De heer Brouwers (CDA) geeft aan dat hij de heer Renet vroeg om een aantal concrete voorbeelden. De heer Renet stelt volgens hem dat de gemeente totaal niets doet aan armoedebeleid. Uit zijn omgeving ervaart hij dat de gemeente wel openstaat voor mensen met armoede en er wel duidelijke regelingen voor zijn, zeker voor kinderen.

De heer Renet (SPA) stelt dat de heer Brouwers hem woorden in de mond legt die hij niet gezegd heeft. Hij benadrukt gezegd te hebben dat het beleid er niet zodanig op gericht is om het terug te dringen.

De heer Pfoster (PVV) geeft in antwoord op de heer Brouwers aan dat hij hem gerust kan stellen en niet pleit voor een nieuw fabeltjesbos of een nieuwe dierentuin. Dieren moeten wat hem betreft gewoon in een prettige, aangename omgeving kunnen verblijven.
Hij gaf aan getriggerd te zijn door een opmerking van wethouder Buhler. Zij gaf aan dat wat de PVV voorstelt lopend beleid is. Hij heeft de Kaderbrief erop nagelezen en wil de heer Kubben gelijk geven. Hij vraagt zich met hem af wat er nu eigenlijk nieuw is. Verschillende fracties, waaronder de PVV, hebben ideeën aangedragen en daarvan wordt gezegd: dat is lopend beleid. Dat bevreemdt de PVV. De heer Pfoster vindt dat een aantal fracties selectief verontwaardigd reageerde dat een aantal moties waarschijnlijk niet zal worden uitgevoerd omdat de financiële ruimte er niet was. In de brief van het college staat nu dat die ruimte er volgend jaar waarschijnlijk wel zal zijn. Hij vraagt zich af of dit niet een beetje vreemd is, want jarenlang was er de mogelijkheid om de lasten te verlichten voor de inwoners. Daartoe werden onder andere door de PVV voorstellen gedaan, die werden steeds van de hand gewezen. De heer Pfoster vindt het hypocriet om nu te zeggen: omdat er nu toevallig een meevaller komt vanuit het Rijk moeten we nu de lasten verlichten. In het verleden werd bij de voorstellen van de PVV gezegd: de dekking is er niet, het is moeilijk uitvoerbaar. Voordat de brief er kwam was de dekking er nu ook niet. Hij verneemt graag hoe collega-fracties hier tegenaan kijken.

De heer De Loo (GroenLinks) maakt bezwaar tegen de voorstelling van zaken door de heer Pfoster. GroenLinks was volgens de heer De Loo vorige week kritisch toen het ging over het niet uitvoeren van de moties. Zijn fractie deed toen de oproep om alsnog op zoek te gaan naar ruimte om toch tot enige vorm van lastenverlichting te komen. GroenLinks is nu blij met de meevaller van 7,6 miljoen uit de rijksbijdrage om de jeugdzorgbijdragen voor een deel te compenseren.

De heer Tillie (GOB) wil ook reageren op de heer Pfoster. In de motie vorig jaar is aangegeven dat als er financiële ruimte komt gekeken wordt naar de lastenverhoging, te kijken of die dan mogelijk niet zal hoeven plaatsvinden. Nu komt die financiële ruimte er. Dus is het volgens de heer Tillie logisch dat die financiële ruimte gebruikt wordt voor lastenverlaging.

Ook de heer Brouwers (CDA) wil reageren op de opmerking van de heer Pfoster. De Toekomstvisie is vastgesteld en de Kaderbrief is de financiële vertaling ervan. Hij begrijpt daarom niet dat de heer Pfoster het op deze manier benoemt.

De heer Pfoster (PVV) vindt de reacties van de heren De Loo, Tillie en Brouwers helder. Hij geeft aan dat lastenverlichting een politieke keuze is en dat andere partijen daar in het verleden net als de PVV ook voor hadden kunnen pleiten.

Mevrouw N. Kaufmann (Stadspartij) sluit zich aan bij de opmerking van de heer Renet over de haven. Ook de Stadspartij heeft meermaals aangegeven daar toeristische mogelijkheden te zien.
In reactie op de heer Kubben geeft mevrouw Kaufmann aan: op dit moment is er een klein bedrag ingecalculeerd voor de uitvoering van de Toekomstvisie. De Stadspartij vindt het van groot belang dat de Toekomstvisie uitgevoerd wordt. Het is wat mevrouw Kaufmann betreft geen statische visie, maar een visie die zich blijft doorontwikkelen. Veel zaken vanuit het investeringsprogramma, NOVI en de ontwikkelpaden uit de Toekomstvisie overlappen elkaar. De begrote investeringsmiddelen voor het investeringsprogramma overlappen de Toekomstvisie ook. Dus de financiën die in het investeringsprogramma staan komen gedeeltelijk ook in de Toekomstvisie. Ze hoopt dat in de toekomst de financiële ruimte groter wordt. Daarom komt mevrouw Kaufmann terug op de toekomstige financiële opbrengsten door met name de areaaluitbreiding bij Chemelot en straks ook VDL Nedcar. Dat zal een behoorlijk bedrag opleveren voor de OZB. Dat kan vervolgens meegenomen worden in de toekomstige begroting. Ze gaat ervan uit dat het geen vijf jaar zal duren voordat dat in de inkomsten teruggezien zal worden.
Wat betreft de burgerbegroting vraagt de Stadspartij zich af of je daarmee niet nog iets extra's toevoegt wat ook weer om extra regels en afspraken vraagt, omdat de Toekomstvisie toch ook samen met inwoners is gemaakt en waar specifiek gelden voor zijn meegenomen in de Kadernota. Ze vraagt zich af of dat niet dubbelop is.

De heer Kubben (PvdA) heeft een vraag voor mevrouw Kaufmann. Kan zij één punt aangeven waar het college met deze Kaderbrief verrast is door wat uit de Toekomstvisie is gekomen en gedacht is: dat moeten we bijsturen? Zegt u bij alles wat in de begroting 2021 is opgeschreven en wat in de Toekomstvisie gekomen is: dat hadden we inderdaad al goed gezien vier maanden geleden?

Mevrouw Kaufmann (Stadspartij) geeft aan dit een lastige vraag te vinden om snel te beantwoorden. De NOVI, de Toekomstvisie en de Kadernota overlappen elkaar zo dat het niet specifiek dat kleine bedrag is dat er staat voor de Toekomstvisie. De gelden uit het investeringsprogramma komen er ook in tevoorschijn. Ze kan de vraag van de heer Kubben nu niet beantwoorden.

De heer Vernhout (D66) wil graag reageren op het CDA. Het CDA wil dat de burgerbegroting wordt opgepakt. Dat vindt D66 een heel goed idee. Hij wil de raad eraan herinneren dat een aantal jaar geleden een motie is ingediend door D66 en door de hele raad gesteund over right to challenge en de burgerbegroting. Dat ligt er dus al een tijdje. De heer Vernhout vindt dat het college er werk van moet maken. Hij roept de collega-fracties op dat nog eens te bekijken.
Het CDA geeft verder aan dat de Kaderbrief een financiële vertaling is van de Toekomstvisie. Dat bestrijdt de heer Vernhout. Hij is van mening dat er alleen maar keuzes worden gemaakt zonder financiële onderbouwing en vraagt het CDA of die partij echt vindt dat dit een financiële vertaling is.
De heer Tillie gaf aan het fijn te vinden dat er in september een stuk komt met financiële onderbouwing over de lastendruk. Daar is D66 het mee eens. Hij geeft ook aan de hele ruimte in beeld te krijgen. De heer Vernhout wil graag van de heer Tillie weten: bedoelt hij dat we een goede onderbouwing per punt van deze Kadernota moeten krijgen, om ook echt inhoudelijke keuzes te kunnen maken als raad bij de volgende begroting? D66 zou dat een heel goed idee vinden. Hij stelt voor dat in dat geval in een amendement op de Kadernota vast te leggen.
Ten slotte hoopt de heer Vernhout van alle fracties een mening te horen. Volgend jaar worden hopelijk de belastingen beperkt door de grotere rijksbijdrage. Zijn de andere fracties het met D66 eens dat dat ook structureel moet? En moet dat vervolgens ook in de begroting verwerkt worden?

De heer Tillie (GOB) geeft aan dat hij erop doelde dat de extra financiële injectie voor de jeugdzorg iets doet met de algemene middelen. Er gaat meer geld naar de algemene middelen. Gekeken moet worden hoeveel dat is en hoe dat ingezet moet worden voor de begroting van volgend jaar. Een prioriteit is wat de heer Tillie betreft verlaging van de lokale lasten.

De heer Kubben (PvdA) geeft aan dat de PvdA het eens is met D66.

De heer Vernhout gaf volgens de heer Renet (SPA) heel duidelijk aan dat de financiële cijfers die je van zo'n Kaderbrief mag verwachten grotendeels ontbreken. De heer Renet vindt het een mooi stuk proza, maar vraagt zich af wat hij ermee moet als hij financiële kaders wil stellen. Hij is blij met de suggestie van de heer Vernhout om in september, als dat stuk er gaat komen, in ieder geval de cijfers te hebben. De heer Renet herhaalt zijn standpunt dat gekeken moet worden hoe de lasten structureel omlaag kunnen worden gebracht. Hij stelt voor bijvoorbeeld de indexering een keer niet door te voeren en de verhogingen voor de investeringen nu eens niet doorvoeren. Dat is volgens hem in feite een structurele inbedding in de begroting.

De heer Brouwers (CDA) reageert nog op de heer Vernhout. Hij gaf aan dat het CDA zou vinden dat er helemaal geen inhoudelijke kaders gesteld zijn en dat er op financieel gebied geen beslissingen worden genomen in de Kadernota. De Kaderbrief doet duidelijk een voorstel voor het beleid van de financiële kaders voor de begroting. De uitgangspunten en met name de ontwikkelpaden die in het inhoudelijk kader zijn benoemd, geven volgens het CDA een goed beeld waar de keuzes worden gemaakt. Daar refereerde de heer Bouwers naar richting de heer Vernhout. Daarom was hij verbaasd dat de heer Vernhout aangaf dat die keuzes niet gemaakt worden. En de keuzes die gemaakt worden zie je duidelijk terug in de Kadernota. Dat is inderdaad in het verlengde van de Toekomstvisie, maar het zijn wel keuzes die gemaakt worden. De heer Brouwers hoopt dat de heer Vernhout dat met hem eens is.

De heer Vernhout (D66) bevestigt dat er keuzes worden gemaakt, maar hij geeft aan dat er voor alles wordt gekozen. Dus zijn dat eigenlijk geen keuzes. Dat is wat hem betreft niet de juiste manier om met deze problematiek verder te gaan. De prioriteiten worden niet op de juiste manier gelegd.

De heer Brouwers (CDA) geeft nogmaals aan van mening te zijn dat in de Toekomstvisie heel duidelijke keuzes worden gemaakt. Hij wil graag van de heer Vernhout weten: waar moet nu niet in geïnvesteerd worden?

De heer Vernhout (D66) antwoordt dat dit nu precies de reden is dat hij vraagt naar een financiële uitwerking per onderwerp, zodat hij die keuzes kan voorleggen, want hij weet nu niet welk onderwerp wat kost. We moeten wat de heer Vernhout betreft eerst weten wat wat kost. Pas dan kan het debat hierover gevoerd worden.

De heer G. Noteborn (VVD) wil nog even reageren op de vraag van D66. De VVD is het met D66, de PvdA en SPA eens: de belastingverhoging moet beperkt worden en daarna structureel verlaagd. Hij stelt vast dat dit dus de opvatting is van ten minste vier oppositiepartijen. Hij is benieuwd naar de mening van de coalitiepartijen.

De heer Tillie (GOB) heeft eerst nog een reactie op de bijdrage van D66. Hij wil nog even ingaan op het traject dat doorlopen is. Er is al een sessie geweest van de gemeenteraad over de Toekomstvisie. Eigenlijk was dat het beginpunt voor het opstellen van de Kadernota. Dat daardoor dingen terugkomen uit de Toekomstvisie in de Kadernota spreekt volgens hem voor zich. De Kadernota geeft richting aan waar we naartoe willen. De Toekomstvisie is een visie voor 2030. De financiële vertaling daarvan zien we volgens hem straks terug in de begroting.
Richting de heer Noteborn geeft de heer Tillie aan dat hij al heel duidelijk had aangegeven ook voorstander te zijn van lastenverlichting.

Mevrouw Kaufmann (Stadspartij) geeft aan dat de Stadspartij natuurlijk ook voor lastenverlaging is als dat financieel mogelijk is. Daarom is zij blij dat die mogelijkheid er nu is door de extra gelden voor de jeugdzorg.

De heer Brouwers (CDA) wil ook nog reageren op de heer Noteborn. Ook het CDA is voorstander van lastenverlichting wanneer dat financieel mogelijk is.

De heer Kubben (PvdA) probeert er de vinger achter te krijgen wat er nu anders is in dit stuk dan wat hij al eerder te zien heeft gekregen. De beantwoording door het college en vanuit de coalitiepartijen stemt hem niet gerust. Hij bestrijdt de lezing van de wethouder en hij bestrijdt de lezing van de heer Brouwers en de heer Tillie. Zij stellen: de Kaderbrief is een financiële vertaling van de Toekomstvisie. De heer Kubben is echter van mening dat het geld dat beschikbaar is voor de Toekomstvisie en de zaken die ook op andere plekken in de begroting zitten, allemaal zijn vastgelegd bij de begroting in november 2020. Maar de Toekomstvisie is pas in maart 2021 gelanceerd. Dus haalt de coalitie wat de heer Kubben betreft de tijdlijn door elkaar. Eigenlijk wordt er nu tegen de toekomstambassadeurs gezegd: we hadden in 2020 al heel veel goed gezien. Dus alles wat u zegt met de Toekomstvisie hadden wij een halfjaar geleden al bedacht. Dat hebben we in de begroting opgeschreven. We houden dan alleen nog een klein budgetje over dat we als strooigoed beschouwen. Terecht dus, wat de heer Kubben betreft, dat de heer Vernhout zegt: als je een financiële vertaling maakt, geef dan ook aan, indicatief, want het is nog geen begroting maar een richtinggevend document, welke plannen je wilt uitvoeren en welke prijskaartjes daaraan hangen. En geef ook aan waar je nog niet aan bent toegekomen. De heer Kubben wenst hier een reactie op vanuit de coalitiepartijen CDA en GOB.
Ook blijft de heer Kubben van mening dat de Kaderbrief met deze pagina 26 niet op deze manier vastgesteld kan worden. Hij is blij dat de wethouder aangaf hier richting 24 juni natuurlijk nog iets mee te doen. Hij hoort alle partijen zeggen: de lokale lasten moeten omlaag zodra de ruimte er daarvoor is. Voor de PvdA hoeft dat nu nog niet in beton gegoten te worden. Dat kan ook nog niet, want de wethouder moet nog van alles uitzoeken. Maar het betekent wel dat op pagina 26 de laatste zin onder het kopje ‘raadsmoties’ zal moeten worden aangepast en de eerste zin bij ‘scenario’s financiële ruimte’. De PvdA kondigt aan hiertoe een amendement in te dienen. Als het college op 24 juni kan aangeven wat in de tussentijd allemaal is uitgezocht aan mogelijkheden voor die lastenverlichtingen dan kan het amendement op dat moment van tafel.
Terecht wees de heer Vernhout op right to challenge. Er komt een wijziging van de Gemeentewet aan waarin een verplichte participatieverordening wordt opgenomen. Daarin wordt het concept van right to challenge verankerd. De heer Kubben is van mening dat in dat bredere kader naar het concept van de burgerbegroting gekeken zou moeten worden. Dat is een kant die ook de PvdA op wil.

De heer Tillie (GOB) antwoordt richting de heer Kubben dat de begroting vorig jaar is vastgesteld. Toen is ook een investeringsprogramma vastgesteld. Vervolgens is aan de slag gegaan met de Toekomstvisie om een doorkijkje te geven naar 2030. Bij dat proces is de raad vroeg betrokken. Dat vertaalt zich nu in een Kaderbrief. Dat is weer de opzet voor de begroting. Het is wat hem betreft niet de bedoeling om nu al de punten en de komma’s te gaan zetten. Dat moet bij de begroting gebeuren. Daarom vindt de heer Tillie het fijn om met de hele raad in september te kijken naar de financiële ruimte die er is en hoe we die in de begroting terug willen zien.

De heer Brouwers (CDA) deelt de mening van de heer Tillie: de Kaderbrief is een kader voor de financiële vertaling. Er is geld gereserveerd voor de Toekomstvisie, 16 miljoen, en er is vrije ruimte in die exploitatie. Hij begrijpt niet waarom de heer Kubben zijn inbreng op die manier heeft samengevat. Het is volgens de heer Brouwers een verkeerde samenvatting.

Mevrouw Kaufmann (Stadspartij) merkt op dat de heer Kubben blijft vragen wat er dan zo nieuw is, maar er is ook nog een coalitieakkoord en een addendum dat erin verwerkt zit. Het nieuwe aan de Toekomstvisie is dat er allerlei groeperingen zijn betrokken bij de plannen, waaronder jongeren, ondernemers en inwoners van Sittard-Geleen.

De heer Kubben (PvdA) ontkent dat hij de bijdrage van de heer Brouwers heeft samengevat. Hij heeft hem letterlijk gequoot. Hij heeft letterlijk gezegd: de Kadernota is een financiële vertaling van de Toekomstvisie. Hij vraagt de heer Brouwers: hoe kan het dat de coalitie in 2020 al wist hoeveel geld er nodig was voor een Toekomstvisie die pas vijf maanden later opgeleverd zou worden?
Richting mevrouw Kaufmann geeft hij aan: de begroting was in uw ogen een vertaling van het coalitieakkoord. Vervolgens worden er allerlei inwoners betrokken, maar dat verandert geen komma aan het financiële perspectief. Dat is prima, maar geef dan niet de indruk aan de inwoners en de toekomstambassadeurs dat ze veel inspraak hebben, want dit is volgens de heer Kubben feitelijk een voortzetting van wat al besloten is.

De heer Tillie (GOB) is het hier niet mee eens. Hij vindt dat de heer Kubben een verkeerde voorstelling van zaken geeft. In de begroting is enkel het budget toegekend voor de Toekomstvisie. Voor de vormgeving zijn de inwoners en stakeholders gevraagd, daarom zijn allerlei sessies georganiseerd en is de raad in een vroegtijdig stadium betrokken. Straks wordt samen met alle partijen en inwoners gekeken waar de prioriteiten gaan liggen.

De heer Renet (SPA) wil eerst terugkomen op de discussie met de heer Brouwers. Hij benadrukt te hebben gezegd: op sociaal gebied wordt het echt tijd dat wij de armoede proberen terug te dringen in plaats van, zoals het gemeentelijk beleid is, instandhouding. Er is discussie gevoerd over het Rekenkamerrapport over het armoedebeleid. In het rapport werd een aantal zaken aangehaald dat volgens de heer Renet niet mals was. In een aangenomen raadsvoorstel staat: uitstroom kan daarom geen gemeentelijk doel zijn. Aan die regel refereerde hij. SPA wil dat mensen wel uit de armoede stromen.
Hij constateert dat eigenlijk iedereen de lastenverlichting wil en noemt dit een goede zaak. Geprobeerd moet worden de ‘kleine-uurtjesmotie’ uit te voeren. Dat gaat onder andere over het mantelzorgcompliment. SPA is blij met de steun van de Stadspartij over het onderzoek naar de Grensmaaszaken. Hij vraagt zijn andere collega’s daar ook serieus naar te kijken, omdat hij vermoedt dat iedereen toerismeontwikkeling belangrijk vindt.

De heer De Loo (GroenLinks) is het oneens met de heer Renet. Hij stelt dat als er ooit een college en een wethouder zijn geweest die veel werk hebben gemaakt van armoedebestrijding dan zijn het dit college en deze wethouder wel. Hij vindt dat een vals beeld wordt gegeven dat niet klopt met de werkelijkheid. Hij wil van de heer Renet weten waar dan precies in het armoedebeleid volgens hem een verkeerde richting is gekozen. Hij vindt dat het genoemde citaat door de heer Renet uit de context is gehaald.

De heer Renet (SPA) geeft aan het hele rapport van de Rekenkamer tot zich te hebben genomen en heeft ook het raadsvoorstel tot zich genomen. GroenLinks heeft dat raadsvoorstel goedgekeurd. Daar staat de zin letterlijk in. De heer Renet ontkent niet dat de wethouder zich heeft ingespannen, maar ziet ook dat de Rekenkamer geconcludeerd heeft dat bepaalde dingen minder goed gaan. De uitstroom is geen gemeentelijk doel en dat is een beleidszaak. SPA kan niet aanvaarden dat het geen beleid is om mensen uit de armoede te laten stromen.

De heer Pfoster (PVV) vindt dat de heer De Loo zware woorden gebruikt, want het lijkt nu wel alsof wethouder Schmitz de armoede compleet de wereld uit heeft gekregen en de inzet van het college de beste is die er ooit is geweest. De heer Pfoster daagt de heer De Loo uit met concrete cijfers te komen. Hoeveel gezinnen en individuen zijn nu daadwerkelijk uit de armoede geholpen? En vindt de heer De Loo, kijkend naar het artikel waarin inwoners om ideeën en suggesties voor het armoedebeleid wordt gevraagd, ook dat sprake is van visieloosheid om de armoede aan te pakken? Hij wil weten: wat doet dit college nu werkelijk om mensen uit de armoede te helpen?

De heer De Loo (GroenLinks) wil twee korte reacties geven op de heer Pfoster. Was het maar waar dat de armoede het land uit is. Hij rekent van harte op de steun van de PVV op het moment dat door het college of de fractie van GroenLinks voorstellen worden gedaan om stappen in de goede richting te zetten. Hij vindt het goedkoop om te stellen: je bent visieloos als je de inwoners betrekt. Hij vindt het een gelegenheidsargument waar hij weinig mee kan.

De heer Brouwers (CDA) wil nog reageren op de heer Renet. Het verbaast hem dat de heer Renet één zin uit het Rekenkamerrapport haalt en volledig uit de context haalt. Hij pleit ervoor meer in te zetten op concrete oplossingen in plaats van te spreken over zinnetjes uit Rekenkamerrapporten. Het CDA staat wel voor een participerende overheid en vindt het goed dat dit nu ook vorm krijgt op het gebied van armoedebeleid.

De heer Renet (SPA) vindt dat de heer Brouwers zich er mooi van af maakt. De heer Brouwers zei volgens de heer Renet dat hij uit het Rekenkamerrapport zou hebben geciteerd, maar dat is niet waar. Hij geeft aan uit het raadsvoorstel te hebben geciteerd. De wethouder weigerde de zin aan te passen,

ondanks een verzoek van de heer Renet die te veranderen. En de heer Brouwers en vele anderen in de raad hebben die zin geaccepteerd.

De heer Brouwers (CDA) vindt het vreemd dat SPA het dan toch een hamerstuk vond in de ronde.

De heer Renet (SPA) benadrukt tegen te hebben gestemd.

De voorzitter wijst erop dat de heer Klein later is aangeschoven en via de app vroeg of het mogelijk is nog iets over de actualiteit te vragen. De voorzitter vreest dat het een herhaling van zetten wordt, maar geeft de heer Klein toch het woord.

De heer Klein (Fractie Klein) wijst erop dat ook hij tegen het raadsvoorstel over het armoedebeleid heeft gestemd. Daarnaast stelt hij twee punten aan de orde:

- De heer Klein zou bij de binnenhaven graag een dagstrand willen betrekken, omdat we steeds meer buitenwater verliezen. Vanwege de steeds warmere zomers neemt de behoefte aan buitenzwemwater toe.
- Het punt over de actualiteit betreft de extra 7,6 miljoen. De heer Klein heeft afgelopen week contact gehad met een jongerenwerker uit Geleen naar aanleiding van een artikel over een bepaalde muziekcultuur in combinatie met het dragen van wapens. De heer Klein is hier ernstig bezorgd over. De 7,6 miljoen is bedoeld om de tekorten van de jeugdzorg weg te werken. Hij heeft er daarom moeite mee dat partijen nu spreken over lastenverlichting. De miljoenen zijn volgens de heer Klein bedoeld voor de jeugdzorg en daar is ook de nood het hoogst Op het gebied van preventie, bij het jongerenwerk maar ook bij de jeugdzorg zelf zijn momenteel wachtlijsten van meer dan een jaar, onder meer vanwege de coronacrisis. Hij spreekt zijn zorg erover uit dat andere partijen nu pleiten voor lastenverlichting.

De heer Tillie (GOB) vindt het jammer dat de heer Klein pas later kon aanschuiven in de vergadering. De wethouder heeft het in de eerste termijn volgens hem duidelijk aangegeven: de 7,6 miljoen gaat inderdaad naar de jeugdzorg. Dat betekent dat de tekorten niet meer vanuit de algemene middelen hoeven te worden betaald. Daardoor kunnen de lasten worden verlaagd.

De heer Klein (Fractie Klein) begrijpt de opmerking van de heer Tillie. Het gaat hem er echter om dat nu niets aan preventie wordt gedaan op het gebied van jongerenwerk. Hij zou daar graag extra gelden voor zien. Ten tweede heeft de jeugdzorg achterstanden opgelopen. Daarom moet daar extra geld naartoe. Hij vraagt de heer Tillie of hij bereid is ook daar extra geld in te steken. Als er daarna nog iets overblijft kan wat de heer Klein betreft gesproken worden over lastenverlichting.

De heer Tillie (GOB) antwoordt dat de wethouder al heeft aangegeven dat de 7,6 miljoen inderdaad niet volledig gebruikt kan worden om elders te besteden, maar dat er eerst gekeken moet worden naar de jeugdzorg en waar de tekorten zijn en wat nodig is. Daar zal in september de discussie over worden gevoerd. Maar er komt ook ruimte om de lasten te verlagen.

De heer Brouwers (CDA) benadrukt in reactie op de heer Klein dat er niet wordt bezuinigd op de jeugdzorg. Elk kind krijgt gewoon de jeugdzorg die het verdient.

De heer Renet (SPA) wijst erop dat er een sluitende begroting is gemaakt. Uit andere potjes werd geld gehaald om de jeugdzorg te kunnen betalen. Als er nieuwe zaken spelen, zoals het toenemend wapengebruik bij kinderen, dan kan het zijn dat daar wat extra geld voor nodig is. Er wordt nu al meer geld besteed aan jeugdzorg dan via het Rijk ontvangen wordt.

De heer Klein (Fractie Klein) beantwoordt de heer Brouwers. Wat de heer Brouwers zegt, klinkt wat de heer Klein betreft heel aardig en zo is ook het beleid, maar de praktijk is volgens hem heel anders. Er zijn gemiddelde wachttijden van negen maanden tot een jaar. Bij de gecompliceerde zorg is de situatie nog veel ernstiger, omdat er te weinig professionals zijn die dit op kunnen pakken of die het te lastig vinden en liever de lichtere zorg doen. In heel Limburg zijn er maar twee instellingen, in Venlo en in Maastricht, waar een gesloten inrichting voor jongeren is. De jongeren zitten in die inrichtingen omdat er geen andere

alternatieven zijn. Er moet dus een gigantische inhaalslag gemaakt worden. De heer Klein wil ervoor waken dat niet nog meer uit de hand te laten lopen. Dan kost het op termijn nog veel meer.

De heer Brouwers (CDA) geeft aan dat wat de heer Klein schetst een heel vervelend scenario is. Hij vindt het ook ellendig dat er een lange wachttijd is. Daarom komt het Rijk met extra middelen voor gemeenten om daar iets aan te doen. Mocht blijken dat op die manier de middelen niet helemaal inzetbaar zijn, dan kunnen die ook voor lastenverlichting gebruikt worden.

De heer Renet gaf volgens de heer Klein (Fractie Klein) ongeveer hetzelfde aan als de heer Tillie. Hij geeft aan de Ronde te zullen terugluisteren en beter voorbereid in de raad erop terug te komen.

De voorzitter herhaalt de toezeggingen die zijn gedaan:
- De effecten van de meicirculaire worden voor de bespreking van de Kadernota inzichtelijk gemaakt.
- Themasessie over ondermijning: deze bijeenkomst moet vertrouwelijk zijn. Een toezegging voor het vierde kwartaal.
- De burgerbegroting vraagt meer onderzoek. Er wordt in gesprek gegaan met de raad om een goede burgerbegroting te maken. Daar kan een stadsdeelbegroting in worden meegenomen.
- Er komt een voorstel voor de hondenbelasting.
- De PvdA heeft een amendement aangekondigd over lastenverlichting.

De voorzitter concludeert dat het stuk geagendeerd kan worden als bespreekstuk voor de raadsvergadering van juni.

Hij bedankt alle aanwezigen voor hun inbreng en sluit het overleg om 21.40 uur.